

ת"פ 28951/12/22 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום במחוז תל אביב

04 מאי 2023

ת"פ 28951-12-22 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני: כבוד השופט ניר זנו

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני

הנאשם

הכרעת דין - עותק מאושר לפרסום

כללי

1. כנגד הנאשם, XXX, יליד XXX, הוגש ביום 14.12.22 כתב אישום, המייחס לו ביצוע עבירות של: גניבת רכב - עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין, תשל"ז -1977 בצירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין, תשל"ז -1977; חבלה במזיד ברכב - עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין, תשל"ז -1977 בצירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין, תשל"ז -1977; כניסה או ישיבה בישראל שלא כחוק - עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב -1952; נהיגה ללא רישיון נהיגה - מעולם לא הוציא - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א -1961; נהיגה ברכב ללא ביטוח - עבירה לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), תשל"ל -1970.

2. על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 8.12.22, בשעה 01:39 או בסמוך לכך, ברחוב XXX בעיר XXX (להלן: "המקום"), גנב הנאשם, בצוותא חדא עם אחרים, שזהותם אינה ידועה למאשימה (להלן: "האחרים"), רכב מזדה, בעל ל"ז: XXXXXX (להלן "הרכב") השייך למר XXXXX (להלן: "המתלונן"), בכך שהגיע למקום עם האחרים אשר ניפצו את שמשת המשולש האחורי השמאלי, פירקו תא נתיכים מתחת למכסה המנוע, הניעו את הרכב, והנאשם נהג ברכב - כל האמור ללא הסכמת המתלונן, במרמה ובלי תביעת זכות בתום לב, במטרה לשלול את הרכב שלילת קבע מבעליו.

בהמשך לאמור, נהג הנאשם ברכב מהמקום ועד שנעצר באזור כביש 4 לכיוון צפון אחרי מחלף מסובים, כל זאת כאשר הוא בלתי מורשה לנהיגה וללא פוליסת ביטוח המכסה את נהיגתו. במעשיו המתוארים, פגע הנאשם, בצוותא עם האחרים, במזיד ברכב, כאשר גרם לניפוצ משולש אחורי שמאלי, לתלישת מושב אחורי מהמקום, לפירוק כיסויי אחסון מגבה בתא המטען, לפירוק בד קשיח באזור המנורות האחוריות בתא המטען, לפירוק תא נתיכים מתחת למכסה המנוע, ולנזק למערכת ההצתה. כמו כן הנאשם גנב, בצוותא חדא עם האחרים, את הרכב, ללא הסכמת הבעלים, כשהוא מתכוון בעת הנטילה לשלול את הרכב שלילת קבע מבעליו, וכן נהג ברכב כשהוא בלתי מורשה לנהיגה וללא פוליסת ביטוח המכסה את נהיגתו.

בנוסף לאמור, בעת מעשיו המתוארים לעיל, הנאשם, שהינו תושב האזור, שהה בישראל כשארן בידו היתר כניסה או שהייה כדין בישראל.

3. הנאשם נעצר ביום 9.12.22, ויחד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה לעוצרו עד לתום ההליכים (מ"ת 28941-12-22). מיום מעצרו של הנאשם התקיימו 17 דיונים, אשר במהלכם ניתנו החלטות המורות על שחרורו בערבויות, אולם הנאשם לא עמד בתנאים שנקבעו לשחרורו. עניינו של הנאשם הובא בפני בית המשפט המחוזי, אשר קבע אף הוא תנאי שחרור, אך הנאשם לא עמד גם בתנאים הללו. לאור האמור, ביום 22.3.23 קבע בימ"ש זה, כי אין מקום להמשיך ולקבוע שמעצרו של הנאשם יהא עד להחלטה אחרת, והורה על מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים.

תשובת הנאשם לכתב האישום

4. בדיון שהתקיים ב-29.1.23 כפר הנאשם באמצעות ב"כ בכתב האישום. לטענת הנאשם, עיכובו של ידי סייר חברת "פוינטר" וכן מעצרו לאחר מכן, היו בלתי חוקיים, ומכוח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית אין לקבל את התשתית הראייתית שהובאה בפני ביהמ"ש. נטען כי העיכוב בוצע שלא כדין, ללא כל עילה, לא התקיימו תנאי סעיף 75 לחוק המעצרים באשר לעיכוב בידי אדם פרטי, שכן העבירה לא בוצעה בפני הסייר. כמו כן נטען שנעשה שימוש בלתי סביר בכוח כלפי הנאשם בעת העיכוב. עוד נטען, כי עיכובו של הנאשם מקים לו גם טענה של הגנה מן הצדק. טענה נוספת שהועלתה היתה שהנאשם לא הוזהר כדין בשפה הערבית לעניין זכויותיו עת נעצר על ידי המשטרה.

5. מטעוני הצדדים וסיכומיהם עולה, כי סלע המחלוקת נוגע לשאלת חוקיות עיכוב הנאשם ע"י האזרח - סייר חב' פוינטר, אליו הצטרף בהמשך מתנדב המשטרה, וההשלכות המשפטיות הנובעות מכך. כמו כן קיימת מחלוקת באשר לקיומו של פגם במעצרו של הנאשם, עת זכויותיו הוקראו לו על ידי שוטר בשפה העברית ולא בשפה הערבית אותה הוא דובר.

על הראיות - ניתוח העדויות והתשתית הראייתית שהוצגה

פרשת התביעה

6. להוכחת עובדות כתב האישום המתוקן, העידה המאשימה מטעמה שני עדים וכן הוגש תיק מוצגים בהסכמת הצדדים.

תיק המוצגים שהוגש ע"י המאשימה כלל בתוכו את חומר החקירה שנאסף ע"י **היחידה החוקרת ובתוכו (פירוט חלקי - נ.ז.)**:

• **עדות המתלונן** - בעל הרכב XXXXX.

דיסק מדיה דיגיטלית (הכולל מספר קבצים כמפורט בטבלת סימון המסמכים אשר צורפה לתיק המוצגים).

· **דו"ח פעולה סמ"ר XXX מיום 8.12.22 מסומן א** - " המודיע פוינטר - XXX [צ.ל. - XXX - נ.ז.] מדווח על גניבה - גניבת רכב במחלף מסובים (על כביש 4 לכיוון צפון , 400 מ' אחרי מחלף מסובים). מדווח כי רכב לז XXXX (מזדה יפן), ככל הנראה גנוב לא שייך לחברת פוינטר, על פי דיווחים שקיבלו. המודיע אינו במקום, החשוד במקום".

השוטר XXXX כותב בדו"ח הפעולה : ".." **לאחר כ-400 מטר ממחלף מסובים הבחנתי במספר אנשים עומדים על השול השמאלי של הכביש כאשר אני מבחין שאחד מהם לובש מדי משטרה. בהגתי הבחנתי בכונן של פוינטר ביחד עם מתנדב משטרה מביאים לי את החשוד אזוק מאחורי גבו, אך המתנדב מסר לי כי לא הודיע על מעצר. בשלב זה הודעתי לחשוד כי הוא עצור בחשד לגניבת רכב, הקראתי לו את זכויותיו כי הוא רשאי לשמור על זכות השתיקה, כל שיאמר יוכל לשמש כנגדו כראייה בבית משפט והוא רשאי להיוועץ בעורך דין מטעמו או מטעם הסנגוריה הציבורית לפני חקירה. החלפתי לעצור אזיקים כאשר הוא נכבל על ידי באזיקי יד מבלי התנגדות ולאחר מכן בוצע על ידי חיפוש ראשוני... בבדיקת תעודת הזהות החשוד עונה לשם הנאשם, ומספר הרכב שנגנב הינו הרכב שבנדון".**

עוד דיווח השוטר : "**..הרכב עמד כ-20 מטר צפונה ממני בשול הדרך השמאלי וכאשר ניגשתי אליו הבחנתי בחלון משולש קטן בצד השמאלי מאחורה מנופץ ובכפפות אשר היו על הרצפה בצד הנוסע הקדמי".**

נרשם בדו"ח הפעולה כי עילת הכבילה " חשש סביר להימלטות או סיוע להימלטות". עוד נכתב בדו"ח : " בשיחה עם XXX סייר פוינטר מסר כי במהלך נסיעה על כביש 4 לצפון הבחין ברכב המאזדה נוסע לפני כאשר הוא רוכב על אופנוע והבחין בחלון המנופץ לכן עצר את הרכב".

· **דו"ח מסכם חקירת מז"פ - רס"מ XXX, נספח יח' לתיק החקירה** - תיאור הנזקים לרכב לרבות תמונות: " רכב מסוג מאזדה, משולש אחורי שמאלי מנופץ, שברי זכוכית בתוך הרכב, מושב אחורי נתלש מהמקום, כיסויי אחסון מגבה בתא המטען מפורק, כיסויי בד קשיח באזור המנורות האחוריות בתא המטען מפורק, מגש תא בין המושבים הקדמיים זרוק על רצפת מושב קדמי ימני, תא נתיכים מתחת למכסה המנוע מפורק ונמצא זרוק בתא המנוע, ריליי של הסטארטר חסר.

· **דו"ח תובנות מצלמות גוף של השוטר XXX (נספח כא לתיק החקירה)** ממנו עולה כי השוטר XXX הודיע לנאשם על מעצרו ועל זכויותיו .

· **מזכר של רס"ב XXX מיום 11.12.22 בעניין איכון מכשיר טלפון של הנאשם (נספח כ"ו לתיק החקירה)** בו נרשם : " המנוי מאוכן -XXXבתאריך 8.12.22 החל משעה 00:12 ועד 01:06 ברחוב XXX. כתובת XXX קרובה לXXX שם נגנב הרכב".

· **תע"צ משרד הפנים (נספח יא לתיק החקירה) - אישור כי לנאשם אין היתר כניסה לישראל נכון למועד ביצוע העבירות המיוחסות לו.**

· **תע"צ משרד הרישוי - ממנו עולה כי לנאשם אין רישיון נהיגה.**

· **רס"מ XXX, אשר גבתה הודעות הנאשם מיום 8.12.22 ומיום 11.12.22** בהן קושר עצמו לחלק מהעבירות המיוחסות לו כגון נהיגה ברכב הגנוב, שהייה בישראל שלא כדין, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח. לגרסת הנאשם, הוצע לו סכום כסף על מנת לנהוג ברכב המאזדה הגנוב, והוא הובא אל הרכב כשהוא כבר הופעל על ידי אחר. אותו בחור שהביא אותו לרכב הלביש לו את הכפפות שנמצאו ברכב לאחר שנתפס. עוד טען הנאשם כי ראה את החלון השבור והכניס את ידו דרכו.

· **רשומה מוסדית ופלט איכונים** שנערכו ע"י XXX, מטעם חב' הוט מובייל שהוגשה במסגרת בקשה לתיקון כתב האישום.

· **תיעוד הרכב הנגנב במצלמות עין הניץ.**

· **הודעת סייר פוינטר, ע.ת. 1/ מר XXX מיום 11.12.22 באשר לנסיבות עיכובו של הנאשם. הסייר תיאר את שהתרחש :** " במהלך משמרת יזומה של פוינטר לאכיפת רכב גנוב, הבחנתי במאזדה בצבע אפור כהה נוסעת לפני לכיוון צפון על כביש 4 כשאני מבחין בחלון שמאלי אחורי המשולש שבור. מהיכרותי בעבודתי עם רכבים גנובים דפוס גניבת רכבי המאזדה הוא שבירת חלון משולש אחורי ופתיחת מכסה מנוע לכן חשדתי שמדובר ברכב גנוב, ולכן עליתי מול מוקד פוינטר לבדוק האם הרכב גנוב...דיווחתי למוקד שהחלון האחורי מנופץ ושיצמצמו אלי ניידות, התקרבותי בנסיעה ונצמדתי בסמוך לחלון הנהג ברכב המאזדה, ראיתי שהנהג אוחז בידו בפלאפון דלוק עם תוכנת וויז בערבית, מה שהגביר אצלי את החשש שיברח.. שמרתי להעבירו לשטחי הרשות, וכן שהנהג אינו חגור בחגורת בטיחות, מה שהגביר אצלי את החשש שיברח.. שמרתי על קשר עין והפעלתי את מצלמת הקסדה שלי, בשלב זה הגענו לפקק תנועה והרכב האט...רצתי לעבר הנהג החשוד במאזדה וצעקתי לו עצור עצור, פתחתי את דלת הנהג ומשכתי אותו החוצה, הוא ניסה להדוף אותי עם ידו השמאלית לכיוון הבטן שלי ואז הורדתי אותו לרצפה, הוא ניסה להתנגד עם הידיים וצעקתי לו בערבית 'על הרצפה על הרצפה' והוא הפסיק להתנגד, הרמתי אותו וביקשתי שיתלווה איתי וצעדנו לכיוון האופנוע שלי.. בינתיים הרכב ... המשיך בנסיעה איטית וראיתי שאופנוען אחר נכנס לרכב ועצר אותו... כעבור כמה שניות הגיע שוטר במדים שהוברר כי מדובר במתנדב... וביקשתי ממנו סיוע באזיקים הוא נתן לי ושמת לי לחשוד אזיקי ידיים. אחרי מספר דקות הגיעו ניידות משטרה נוספות. השוטרים לקחו את העצור ואני המשכתי לפעולתי..."

7. **בישיבת ההוכחות מיום 14.3.23 נשמעו שני עדי התביעה:**

ע.ת. 1, XXX, סייר של חב' פוינטר:

בחקירתו הראשית תיאר הסייר כי באותו בלילה, עת נסע על כביש 4 לכיוון צפון הוא הבחין ברכב המזדה בו נהג הנאשם. משהבחין שהחלון המשולש האחורי של המזדה שבור, הוא התקדם לכיוון הנהג - הנאשם, אז ראה שהנהג אוחז בטלפון עם תכנית וויז בשפה הערבית. לאחר שהבחין באמור, התקשר הסייר למוקד פוינטר לברר

האם מדובר ברכב שבעליו מנוי של החברה. לאחר שהובהר לו שאין מדובר במנוי של החברה, נצמד שוב עם האופנוע לרכב שבו נהג הנאשם, והבחין כי הנאשם אינו חגור. לאחר מכן, הסייר עקף מכונית אחרת, ירד מהאופנוע וניצל פקק תנועה, ניגש אל המזדה והוציא את הנאשם מן הרכב. לדברי הסייר הנאשם התנגד, ניסה להדוף אותו, אולם הסייר הוריד אותו לרצפה בעוד הנאשם הוסיף להתנגד באמצעות ידיו. הסייר המשיך ותיאר כי צעק לנאשם בערבית "על הרצפה, על הרצפה", וכי מרגע זה לא הפעיל עוד כוח כלפי הנאשם, משזה חדל להתנגד. עוד תיאר הסייר כי הוביל את הנאשם לכיוון האופנוע שלו, אז הבחין בשוטר המתנדב, אותו הכיר מפעילותו באזור. לדברי הסייר הוא סייע לשוטר באיזוק הנאשם עד להגעת כוחות המשטרה, לדבריו תוך 5-7 דקות.

הסייר הבהיר, כי כאשר ראה את החלון השבור ברכב, מיד חשד שמדובר ברכב גנוב, כי לדבריו זהו דפוס הגניבה של רכבי מאזדה, כך שתחילה שוברים חלון אחורי, ומשם מתחילים לפתוח את מכסה המנוע, מחליפים מחשב או שיש להם כבר מחשב להפעלת הרכב, ומשם מפעילים את הרכב ונוסעים. עוד הוסיף, כי לאחר שראה שהנאשם משתמש בווייז בשפה הערבית חשש כי הרכב יועבר לשטחי הרשות. כמו כן ציין, כי חששו שהנאשם יברח התעורר כאשר ראה שהוא לא חגור ברכב. משנשאל הסייר מדוע אזק את הנאשם יחד עם המתנדב, השיב כי עשה כן מחשש שהנאשם יברח, זאת לנוכח התנגדותו הראשונית של הנאשם והדיפתו את הסייר קודם לכן.

בחקירתו הנגדית, העיד הסייר כי הוא עובד כסייר בחב' פוינטר מזה כ-9 חודשים, וכי במסגרת עבודתו הוא פועל בשיתוף פעולה גדול עם משטרת ישראל על מנת לסכל גניבות של רכבים, אם כי לא עבר הכשרה מטעם המשטרה בעצמו. עוד ציין הסייר בחקירתו הנגדית כי הוא מודע לכך שסמכותו לעכב אדם נובעת מסעיף 75 לחוק המעצרים, ככל אדם פרטי.

הסייר שב בחקירתו הנגדית על גרסתו באשר למהלך העיכוב, מרגע שהבחין ברכב בו נהג הנאשם דרך תחילת מעקבו אחרי המכונית ועד לעיכוב הנאשם, וגרסתו לא נסתרה.

הסייר נשאל מדוע לא המתין עד לבוא המשטרה שהזמין באמצעות מוקד פוינטר בטרם התקרב רגלית לעבר הרכב שבו נהג הנאשם, בהינתן שהנאשם נקלע עם הרכב לפקק ולא הבחין בסייר עוקב אחריו. הסייר הסביר, כי פעל כפי שפעל, מכיוון שעל פי ניסיונו ברגע שהפקק היה משתחרר, והניידות היו מגיעות, הנאשם היה בורח בנהיגה, ואף מנגח כל מי שיעמוד בדרכו. עוד נשאל הסייר בחקירתו הנגדית לגבי הסרטון שהציג, ונטען כי לא רואים בסרטון שהנאשם הדף אותו אלא את הנאשם מבוהל כאשר פרצופו קרוב על הקרקע. הסייר השיב כי ברגע שניסה להוציא את הנאשם מן הרכב הנאשם הדף אותו והוא לא היה מפעיל כלפיו כוח אם לא היה לו חשד סביר שהנאשם עלול לברוח או לפגוע בו. משנשאל מדוע הפעיל כוח בעצם זה שמשך את הנאשם מתוך הרכב, השיב הסייר כי מניסיונו המקצועי, לא קרו מקרים של תפיסת רכב גנוב בהם החשוד עצר את הרכב כאשר התבקש לעשות כן, וכי במקרים בהם נותר החשוד ברכב קיים סיכון לפגיעה מצדו, כגון דריסת שוטר.

הסייר שב והדגיש בעדותו כי פעל מתוך ניסיונו המקצועי, וכי בפעולתו מנע מעבר של רכב גנוב לשטחי הרשות. הסייר אישר בחקירתו נגדית, שכאשר הוציא את הנאשם מתוך הרכב, הרכב המשיך בנסיעה והוא נעזר באדם נוסף שעצר את הרכב, וכי לא נגרם כל נזק.

הסייר שב ותיאר כיצד ביקש מהנאשם להתלוות אליו לצד השמאלי של הכביש, היכן שהחנה הסייר את אופנועו, וזאת מכיוון שאותו מקום היה נכון לאותו רגע הכי בטיחותי לשמירה על שלומו של הנאשם ועל שלומו של הסייר. עוד העיד הסייר, כי רק בנקודת זמן זו ראה את המתנדב, שהיה לבוש במידי שוטר, וביקש ממנו את האזיקים על מנת לאזוק את הנאשם. המתנדב מסר לסייר את האזיקים שהיו ברשותו והסייר אזק את הנאשם מכיוון שחשש שיברח. הסייר אף ציין, כי בנקודת הזמן שבה הנאשם התלווה אליו הנאשם לא ביצע כל פעולה המעידה על רצון להימלט, אולם חששו התבסס על ניסיונו המקצועי, שכן לדבריו בעבר היה נוכח במספר מקרים בהם המתין לניידת משטרה יחד עם חשודים, כאשר ברגע אחד החשוד ביצע מהלך וברח. הסייר הדגיש בחקירתו הנגדית, כי לא אזק את הנאשם לבדו אלא בנוכחות המתנדב. כמו כן ציין כי המתנדב לבש מדי שוטר במועד האירוע, וברגע שהבחין בו חבר אליו וביקש סיוע באיזוק הנאשם באמצעות איזוקיו של המתנדב.

הסייר שב והבהיר כי ראה לנכון לפעול ולמשוך את הנאשם מן הרכב מכיוון שהבחין בחלון האחורי השבור - אינדיקציה לדבריו להיותו של הרכב גנוב, והדגיש כי מעולם לא נתקל במקרה שבו רכב עם חלון אחורי שבור לא היה רכב גנוב. לאחר שהתקרב לחלון הנהג ראה את הנאשם אוחז בידו טלפון דלוק עם אפליקציית וויז בערבית, והדבר אך הגביר את חשדו כי מדובר בגניבת רכב וכי בכוונתו של הנאשם להעביר אותו לשטחי הרשות.

ע.ת. 2, XXX, מתנדב משטרת ישראל :

במסגרת **חקירתו הראשית** סיפר העד כי הוא מתנדב בXXXXX מזה 18 שנים. באשר לנסיבות עיכובו של הנאשם תיאר המתנדב כי היה בדרכו הביתה לאחר שסיים משמרת בהתנדבותו במשטרה כאשר הבחין בסייר נאבק בנאשם בשול שמאל של הדרך. המתנדב העיד כי יצא מרכבו כשהוא לבוש במדי שוטר, וברגע שהסייר הבחין בו הוא אמר לו שמדובר בגנב רכב, והמתנדב סייע לו באיזוק. משנשאל המתנדב מדוע השתמש באיזוקיו וסייע באיזוק הנאשם, השיב המתנדב כי סייר פוינטר רצה לאזוק את הנאשם כי הוא ניסה להתנגד. עוד ציין המתנדב, כי האיזוק גם נועד למנוע את העבירה. הוסכם בין הצדדים במהלך העדות, כי המתנדב לא הודיע לנאשם על מעצרו ולא הקריא לו את זכויותיו. לצורך אימות האמור הוצג סרטון בו רואים את המתנדב אומר לשוטר שהגיע כי לא הודיע לנאשם על מעצרו ולא הקריא לו את זכויותיו. בעניין זה העיד המתנדב כי הוא עצמו לא דיבר עם הנאשם, אבל סימן לו עם הידיים לא להשתולל בזמן שהמתינו למשטרה, שכן הסייר אמר לו שהתרשם שהנאשם לא מבין עברית.

ב**חקירתו הנגדית**, הסביר העד כי במועד האירוע בדיוק סיים משמרת כמתנדב במשטרה, קרי לא היה בעת עיכוב הנאשם בתפקיד. המתנדב תיאר את התנהלות הסייר מול הנאשם מנקודת מבטו. לדבריו הוא ראה את הסייר תופס את הנאשם ומנסה להשכיב אותו על הרצפה. באשר לעניין איזוקו של הנאשם העיד המתנדב כי השתמשו באיזוקו הנאשם, אולם האיזוק נעשה במשותף עם הסייר, כאשר שניהם מסרו את הנאשם לשוטר שהגיע, כאשר הוא אזוק מאחורי גבו.

פרשת ההגנה

8. **במסגרת הגנת הנאשם, הנאשם בחר שלא העיד, לא נשמעו עדים נוספים ולא הוגשו ראיות נוספות.**

9. **סיכומי הצדדים בתמצית:**

ב"כ המאשימה עתרה להרשיע את הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום, לקבוע כי העיכוב והמעצר היו חוקיים, ומכל מקום טענה כי אין לפסול את הראיות שהוצגו בהליך זה מכוח דוקטרינת הפסלות הפסיקתית.

ב"כ הנאשם טענה כי בפעולות הסייר והמתנדב דבקה אי חוקיות בדרגת חומרה גבוהה, ומעבר לכך - מדובר בפעולות המהוות חריגה מהאמנה החברתית של המדינה. אשר על כן, במקרה שבנדון הזיקה בין הראיות שהוגשו לבית המשפט לבין אי החוקיות בפעולות הסייר והמתנדב הינה זיקה הדוקה, ובהתבסס על דוקטרינת הפסילה הפסיקתית, דוקטרינת ההגנה מן הצדק והלכת בית המשפט העליון בעניין קסאי - יש לפסול את כלל הראיות בתיק ולזכות את הנאשם.

דין והכרעה

10. לאחר ששמעתי את פרשת התביעה וסיכומי הצדדים, נראה כי יריעת המחלוקת בין הצדדים מצומצמת לשאלה האם נפלה אי חוקיות בפעולות הסייר והמתנדב אשר עיכבו את הנאשם עד לבוא המשטרה, וככל שיקבע כי פועלם נגוע באי חוקיות אזי נפנה ונדון בנפקות אי חוקיות העיכוב ביחס לכלל הראיות שהונחו בפני ביהמ"ש על בסיס החלת דוקטרינת הפסילה הפסיקתית.

המסגרת החוקית הרלוונטית

11. טרם אבחן את הראיות אשר הובאו בפני, ובפרט את עדויות עדי התביעה, סייר פוינטר XXX ומתנדב המשטרה XXX באשר לנסיבות הספציפיות של המקרה, אציג את המסגרת החוקית הרלוונטית לעיכובו של אדם ע"י אדם פרטי.

12. דיני העיכוב הישראליים מוסדרים בפרק ג' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: "חוק המעצרים").

פעולת העיכוב מוגדרת בסעיף 66 לחוק המעצרים כך:

"עיכוב" - הגבלת חירותו של אדם לנוע באופן חופשי, בשל חשד שבוצעה עבירה או כדי למנוע ביצוע עבירה כאשר הגבלת החירות מסויגת מראש בזמן ובתכלית, הכל כאמור בפרק זה."

הנה כי כן בעיכוב קיים יסוד של שלילת חירות, וככזה הוא כפוף לעיקרון המידתיות הקבוע בסעיף 8 לחוק היסוד: כבוד האדם וחירותו.

ההסדר הנוגע לסמכות העיכוב של "אדם פרטי" הינו מצומצם וקונקרטי, ומתמצה בסעיף 75 לחוק המעצרים הקובע בזו הלשון (ההדגשות שלי - נ.ז.):

" (א) כל אדם רשאי לעכב אדם אחר עד לבואו של שוטר אם נתקיים אחד מאלה:

(1) האדם חשוד כי ביצע בפניו עבירת אלימות, פשע, גניבה או עבירה שגרמה נזק של ממש לרכוש;

(2) אדם אחר הקורא לעזרה מצביע על אדם החשוד שביצע בפניו עבירה, כאמור בפסקה (1),

והכל אם יש חשש שהחשוד ימלט או שזהותו אינה ידועה.

(ב) חשוד שעוכב לפי סעיף קטן (א), ימסר לשוטר ללא דיחוי, ובלבד שהעיכוב לא יעלה על שלוש שעות.

(ג) המבצע עיכוב לפי סעיף קטן (א), רשאי להשתמש בכוח סביר, אם החשוד סירב להיעתר לבקשת העיכוב, ובלבד שלא יהיה בשימוש בכוח כדי לגרום לחשוד חבלה. "

מן המפורט לעיל עולה כי, עשיית שימוש בסמכות עיכוב על ידי אדם פרטי מותנית, אם כן בשניים: ראשית, בכך שמתקיימת אחת משתי "עילות העיכוב" כמפורט לעיל, ושנית, קיים חשש "סתם" אצל המעכב, שהחשוד ימלט או שזהותו בלתי ידועה.

ראו: י' קדמי " על סדר הדין בפלילים" חלק ראשון הליכים שלפני משפט א', עמ' 27.

יצוין, כי מכיוון שמדובר בסמכות עיכוב בידי אדם פרטי, אין צורך לדון בשאלה של חשד סביר לביצוע עבירה, שכן הסעיף דורש כי העבירה נעברה בפניו של המעכב, וכלשון כב' השופט מלצר ברע"פ 3829/15 ירדאו קסאי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 20.12.18) (להלן: " הלכת קסאי"), פסקה 23:

" כעולה מלשון הסעיף, במקרה של עיכוב המבוצע על ידי אדם פרטי, לא קיימת דרישה לקיום חשד סביר והתנאים הם מחמירים יותר. משכך מתייתר הצורך לדון בנסיבות שבפנינו בשאלת קיום חשד סביר בקרב הפקחים, שהם אמנם גורמי רשות, אך אינם בבחינת שוטרים."

הנה כי כן רמת החשד המתחייבת מן הדרישה שהעבירה בוצעה " בפניו " של המעכב היא רמת החשד הגבוהה ביותר (ראה י' קדמי " על סדר הדין בפלילים" חלק ראשון הליכים שלפני משפט א', עמ' 27, הערת שוליים מס' 71).

באשר לתכליתו של סעיף 75 לחוק המעצרים, יפים לענייננו דבריה המלומדים של רינת קיטאי סגנ'רו בספרה " **המעצר: שלילת החירות בטרם הכרעת הדין** " (2011), פרק 12, עמ' 347, 348-350:

" ניתן לגזור את סמכות העיכוב גם מחובתו הכללית של כל אדם להפעיל מאמץ סביר למניעת פשע המעוגנת בסעיף 262 לחוק העונשין, כאשר אדם הנמנה על רשויות אכיפת החוק אינו יכול להגיע במהירות המתבקשת לזירת האירוע... ישנם טיעונים התומכים במתן סמכות עיכוב ... לאדם פרטי. רשויות אכיפת החוק אינן נמצאות על פי רוב בעת התרחשות אירוע עברייני. גיוס הציבור למאבק בעבריינות ועידודו להפגין אכפתיות כלפי הזולת תורם לאכיפת החוק ולתחושת ביטחון מפני עבריינות. כמו כן, מתן סמכות עיכוב ... לאדם פרטי מהווה השלמה לזכות ההגנה הפרטית בחוק הפלילי המהותי, וכן לחובה המוטלת על הפרט לנקוט מאמץ סביר כדי למנוע פשע. כנגד טיעונים אלה יש לזכור, כי הקניית סמכות כזו כרוכה בחשש לשימוש זה לרעה לשם נקמנות אישית. בנוסף, אדם פרטי לא יגלה אותה מידה של אובייקטיביות ומיומנות כשוטר בהפעלת הסמכות להגביל את חירותו של הפרט... כאמור, המחוקק איזן בין השיקולים הנוגדים על ידי מתן סמכות עיכוב בלבד לאדם פרטי והגבלתה של סמכות העיכוב לסוגים מסוימים של עבירות תוך התנייתה בביצוע של העבירה

לכאורה בנוכחות המעכב או בנוכחותו של אדם אחר הקורא לעזרה ומצביע על המעוכב ותוך הגבלתה ממשית על האפשרות להשתמש בכוח לביצוע העיכוב".

13. בית המשפט העליון ברע"פ 3829/15 ירדאו קסאי נ' מדינת ישראל (להלן: "הלכת קסאי") הדגיש באשר לסמכות העיכוב ע"י אדם פרטי (ראה סעיפים 11-12 לפסק דינה של כב' השופטת דפנה ברק ארז):

" סמכות העיכוב המוקנית לאדם פרטי... לא נועדה להעניק לאנשים פרטיים סמכויות אכיפה רחבות המבוססות על בילוש והפעלה של שיקול דעת. כך, אנשים פרטיים יכולים לבצע עיכוב רק כאשר הם נחשפים לעבירה מן הסוג שקובע החוק (עבירת אלימות, פשע, גניבה או עבירה שגרמה נזק של ממש לרכוש) - בעצמם או על דרך הצבעה. בנוסף, הם לא אמורים לבצע עיכוב לאחר שיבלשו אחר "חשוד" שתואר בקווים כלליים או אחר מי שעתיד לכאורה לבצע עבירה - אלא רק כאשר יש חשד כי האדם המעוכב כבר ביצע עבירה... סמכות העיכוב המוקנית לאדם פרטי נמצאת בצומת לא פשוט של שיקולי מדיניות. יש להיזהר מהפעלתן של סמכויות כופות במתכונת של אכיפת דין פרטית. עם זאת, חשוב שלא לסכל את האפשרות לסייע בהושטת עזרה דחופה למי שזקוק לה, וזאת ברוח הכלל הגדול של "לא תעמוד על דם רעך". אין לצפות שאדם "מן השורה" המבצע פעולת עיכוב באופן ספונטני וללא הכשרה מוקדמת ידע להזדהות ולהגדיר עילת עיכוב... הדבר אינו תואם את ניסיון החיים ומהווה "מידת חסידות" שלא ניתן לצפות לה - להבדיל כמובן מן הציפייה להתנהגות מכבדת ובלתי אלימה ".

כן יפים לענייננו הדברים שנכתבו על ידי כב' השופטת דפנה ברק ארז בהלכת קסאי, בסעיפים 25-26 לפסק דינה:

" עיכוב בידי אדם פרטי נועד כאמור למקרים שבהם המעכב נחשף לעבירה (באופן ישיר או דרך אותו "אדם אחר" שנחשף בעצמו לעבירה), ואין כל כוונה כי יחליף את תפקידן של רשויות האכיפה בבואן לבסס "חשד"... תכליתה של סמכות העיכוב המוקנית לאדם פרטי...לאפשר לאדם פרטי לסייע באכיפת הדין כאשר יש לו מעורבות הדוקה בחשיפת העבירה".

מן הכלל אל הפרט

התנהלות ע.ת/1 - סייר חב' פוינטר

14. בבואי לבחון פעולת עיכוב הנאשם על ידי סייר "פוינטר", ע.ת.1/ מרXXX, לפי סעיף 75(א)(1) לחוק המעצרים אני מוצא כי פעולה זו בוצעה כדין .

15. גניבה הינה אחת העבירות המיוחסות לנאשם, והינה מנויה על העבירות בגין ישנה סמכות לאדם פרטי לעכב. כך גם לגבי עבירה מסוג פשע ובמקרה שבפני- גניבת רכב.

16. אין בידי לקבל את עמדת ב"כ הנאשם, כי לא מתקיים במקרה זה התנאי הקבוע בסעיף 75 לחוק המעצרים, לפיו על העבירה להתבצע בפניו של המעכב.

סעיף 413ב(ב) לחוק העונשין, המיוחס לנאשם בכתב האישום, קובע: " הנוטל רכב ללא רשות מבעליו, והוא מעבירו למקום אחר או לאדם אחר בנסיבות המצביעות על כוונה שלא להחזירו לבעליו, אף אם עשה כל עמוד 9

אחד מאלה על-ידי אחר, דינו כדין גונב רכב".

במקרה שבנדון אין מחלוקת שהנאשם נתפס נוהג ברכב גנוב, אשר נגנב בסמיכות לעיכובו על ידי הסייר. נהיגתו של הנאשם ברכב הגנוב מחולקת ועד לכביש 4 לכיוון צפון מהווה את נטילתו ללא רשות הבעלים והעברתו למקום אחר, כלשון הסעיף, ומכאן דינו של הנאשם כדין גונב רכב. במהלך נהיגה זו נצפה הנאשם על ידי הסייר, ועל כן לנוכח נוסח סעיף 413(ב) ניתן לומר, שעבירת גניבת הרכב בוצעה בפני הסייר המעכב, אשר קלט אותה לנוכח ניסיונו ומקצועו, כמפורט בעדותו.

17. עוד יצוין בהקשר לקיומו של התנאי של ביצוע העבירה " בפניו" של המעכב, כי בין העבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום קיים "קשר הדוק" כלשון הפסיקה, במובן זה שיש ביניהן סמיכות זמנים, והן חלק מתכנית עבריינית אחת. לפיכך, משמדובר באירוע אחד, מרגע הגניבה, דרך נהיגה ברכב הגנוב ע"י הנאשם, ללא רישיון וללא ביטוח, תוך שהוא שוהה בישראל שלא כדין - אזי אף מטעם זה יש לראות בעבירת הגניבה ככזו שבוצעה בפניו של הסייר.

כך למשל, בע"פ 2519/14 אבו קיעאן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 29.12.14) סיווג ביהמ"ש העליון (כב' השופט פוגלמן) כ"אירוע אחד" מקרה שבו הנאשם גנב רכב, נהג בו נהיגה פזיזה ורשלנית והפריע לשוטר במילוי תפקידו. יפים לענייננו הדברים הבאים :

" ברי כי בין המעשים מתקיים קשר הדוק המחייב לראותם כאירוע אחד בלבד. המעשים השונים מהווים חלק מאותה תכנית עבריינית... הם התקיימו בסמיכות זמנים, והם נובעים זה מזה... התיבה " אירוע אחד" רחבה דיה כדי לכלול גם פעולות עברייניות שבוצעו על פני רצף זמן; כללו מעשים שונים... ובמקומות שונים... הריחוק הגיאוגרפי בין המעשים אינו מצביע איפוא על כך שעניין לנו... באירועים שונים... ואין בו כדי לגרוע מהקשר ההדוק שכלל מעשי המערער מקיימים ביניהם".

ביהמ"ש אינו יכול להתעלם מכך שהנאשם עוכב בעודו נוהג ברכב גנוב, רכב שנגנב זמן קצר טרם העיכוב. אין כל מחלוקת שהנאשם עוכב בעיצומה של עבירת הגניבה, וברי כי אי עיכובו היה מביא לכך שעבירת הגניבה היתה מושלמת והרכב לא היה מוחזר לבעליו. גם מטעם זה יש לראות את עבירת גניבת הרכב כעבירה שבוצעה בפניו של הסייר שביצע את העיכוב.

18. קיומו של חשש מהימלטות - הסייר העיד, כי חשש שהנאשם ימלט כיוון שלא היה חגור במכונית ומכיוון שתחילה התנגד לעיכוב, הדף את הסייר עד שהאחרון השתלט עליו. גרסתו של הסייר היתה עקבית, תואמת את הודעתו במשטרה שהוגשה בהסכמה, ונותרת בעינה גם לאחר חקירתו הנגדית. מנגד, הנאשם לא העיד במשפט, ועל כן אין בפני ביהמ"ש גרסה הסותרת את גרסת הסייר. עוד העיד הסייר בהקשר זה בעמ' 22 שורות 5-9 : **" ת. אני לא מפעיל כלפי שום אזרח, כלפי שוב אדם כוח. אם אין לי חשד סביר שיכול לברוח ממני, או חלילה לפגוע בי... ברגע שאני משכתי אותו, הוא הדף אותי עם ידו השמאלית ושם בעצם גם הורדתי אותו לקרקע".**

העימות הראשוני בין הסייר לבין הנאשם נתמך אף בגרסת מתנדב המשטרה, אשר העיד בעמ' 30 שורות 7-11 : **" .. נתקלתי בפקק כביש 4 לכיוון צפון, ליד מחלף אלוף שדה והבחנתי ברוכב אופנוע שמסתבר אחרי זה שהוא**

איש פוינטר, נאבק (הדגשה שלי - נ.ז.) עם מישהו בשול שמאל אז יצאתי ואז הוא קלט שאני עם מדים הוא אמר לי יש פה שבל"ר, שבל"ר זה כינוי לגנב רכב. ניגשתי אליו, עזרתי לו זאת אומרת השכיב את הבחור על הרצפה, אזקנו אותו". עוד העיד המתנדב בחקירתו הנגדית בעמ' 33 שורות 13-27 : "ש... אתה בעצם מגיע ואתה רואה את הסייר עם החשוד ובשלב זה הם עומדים אחד עם השני? ...איך אתה רואה אותם? ת. כאילו מתגודדים ביניהם (הדגשה שלי - נ.ז.). כאילו הוא תופס אותו...ש... אתה רואה אותו מחזיק אותו, לזה אתה קורא התגוששות? ת. מחזיק אותו זאת אומרת... הוא מנסה להשכיב אותו...ש. הסייר מנסה להשכיב את החשוד...? ת. כן. ש. על שולי הדרך. ת. שול שמאל כן".

עוד יצוין בהקשר זה, כי הן בהודעתו במשטרה והן בחקירתו הנגדית תיאר הסייר כי לאחר שהוציא את הנאשם מן הרכב, הרכב המשיך בנסיעה איטית ואופנוען אחר הצליח לעוצרו. תיאור זה יכול אף הוא לתמוך בחששו של הסייר מפני הימלטותו של הנאשם, שכן לגרסת הסייר, אשר לא נסתרה, בטרם פתח את דלת הרכב הוא צעק לעבר הנאשם לעצור. המשך הנסיעה של הרכב יכול להעיד על כך שהנאשם לא עצר את הרכב כדרישת הסייר.

הנה כי כן לא ניתן להתעלם מכך, כי במקרה הנדון התקיים התנאי של חשש להימלטות מצד המעוכב- הנאשם. החשש להימלטותו של הנאשם במקרה שבנדון נגזר מעובדות אובייקטיביות, ובפרט מניסיונו הראשוני של הנאשם להתנגד לעיכוב.

19. אם לא די באמור, יש להדגיש כי גם אם יאמר שלא היה חשש קונקרטי להימלטותו של הנאשם, הרי שזהותו לא היתה ידועה לסייר - ותנאי זה הינו תנאי חלופי לחשש להימלטות כאמור בסעיף 75(א) לחוק המעצרים.

20. כאמור העיכוב בעניינו בוצע על ידי "אדם פרטי" כאשר בשל ניסיונו המקצועי קלט הסייר בחושיו את החשד לגניבת רכב. זהו ייעודו המקצועי של הסייר והוא אך ביצע את התפקיד המוטל עליו. הסייר העיד, כי היה מודע לכך שסעיף 75 לחוק הינו מקור סמכותו לעכב אדם אחר, וכי פעל לשיטתו באופן חוקי בגדרי סמכותו. (ראה עמ' 18 שורות 17-23).

הסייר, שהיה במהלך עבודתו, הבחין ברכב בו נהג הנאשם, כאשר תחילה החלון האחורי השבור עורר את חשדו כי מדובר ברכב גנוב. הסייר חייג למוקד פוינטר, ולאחר שדיווח וביקש כי יצמצמו ניידות לכיוונו, התקשר נציג חב' פוינטר למשטרה ודיווח בהתאם למידע שמסר הסייר. במזכר מיום 10.12.22 שבו תמלול השיחה למוקד 100 של נציג חב' פוינטר (נספח כב' לתיק החקירה) נכתב: מודיע: ... אני מתקשר מפוינטר ... יש רכב גנוב שהוא לא שלנו... מוקד: איך אתה יודע שהוא גנוב. מודיע: על פי דיווחים שקיבלנו... ממה שהבנתי זה כן של איתוראן אולי לא יודע אולי של איתוראן .. מוקד: סטטי נכון? מודיע: כרגע כן ממה שהבנתי יש שם חשוד גם...".

הסייר העיד בחקירה נגדית בעמ' 19 שורות 29-32 : " ... היינו בהאטת תנועה, נצמדתי אליו הבחנתי שהטלפון בערבית, הווייז מופיע בערבית וכמו שראית כמו שאמרתי גם הוא לא היה חגור, החלון האחורי שבור, כל הממצאים שעל פי מה שאני רואה זה נכון לפי דעתי שאכן מדובר ברכב גנוב, החשד כגנוב ופעלתי".

כמו כן הסייר השיב נחרצות באשר לניסיונו המקצועי במקרה של רכב עם חלון שבור (עמ' 26 שורות 22-25): "ש. האם קרה פעם שהיה לך רכב עם חלון שבור כלא משהו ש...? (לא גנוב - נ.ז.)? ת. מעולם לא. ש. מעולם לא? ת. מעולם לא".

בנוסף, תוך כדי האירוע, ולאחר שהצליח הסייר להשתלט על הנאשם, הבחין בהם מתנדב המשטרה, וניגש לסייע לסייר. המתנדב, שהיה בדרכו לביתו לאחר סיום משמרת במשטרה, היה לבוש מדי שוטר ומבחינת הסייר מדובר היה בסיוע של שוטר לכל דבר בעיכו. התרשמתי כי הסייר פעל בנקודה זו בתום לב. כך בפתח דבריו בחקירתו הראשית העיד הסייר (עמ' 15 שורות 12-13): "**ברגע שהגענו לכוון האופנוע הבחנתי בשוטר שמסתבר שזה שוטר מתנדב (ההדגשה שלי-נ.ז.)** . ובהמשך בחקירתו הנגדית העיד הסייר (עמ' 28 שורות 14-25): "...אני ראיתי שוטר במדים, גם אם הוא מתנדב...ומה שראיתי באותו רגע, ראיתי באותו רגע ראיתי שוטר במדים זה לא משנה אם הוא מתנדב, באותו הרגע זה שוטר במדים. אני קבלתי סיוע משוטר במשטרת ישראל.... הוא הביא לי את האזיקים בוצעה אזיקה בנוכחותו לא לבד".

21. אינני מקבל את הטענה, כי הסייר הפעיל כוח באופן בלתי מידתי כלפי הנאשם. ברי כי מכוח הדרישה למידתיות על השימוש בכוח לצורך עיכו להיות סביר. בגדר זה, על השימוש בכוח להיות דרוש לצורך הגשמת תכלית העיכו, ועל עוצמת השימוש בכוח לעמוד ביחס סביר לעבירה בגינה מבוקש לעשות שימוש בסמכות העיכו (ראו: ת"פ 1807/05 **מדינת ישראל נ' כהן** (פורסם בנבו, 3.2.09).

במקרה שבנדון מדובר בסיטואציה מורכבת שהצריכה קבלת החלטות מהירות, כאשר בעת נסיעתו של הסייר בשעת לילה מאוחרת על כביש מהיר הבחין הסייר ברכב שנחשד לדבריו כגנוב בשל החלון המשולש האחורי השבור. הסייר, במקביל לפנייה למוקד פוינטר ולבקשה לצמצם כוחות משטרה לאזור, המשיך לעקוב אחר הרכב, התקרב תוך כדי נסיעה לרכב והבחין בסימנים נוספים שעוררו את חשדו לנוכח ניסיונו המקצועי. הסייר ירד מאופנועו, התקדם רגלית לעבר הרכב הגנוב בו נהג הנאשם, צעק לו לעצור, ומשפתח את דלת הנהג ברכב נתקל בהתנגדותו של הנאשם כשהדף אותו, קרי הנאשם הביע התנגדות לעיכו. השתלטותו של הסייר על הנאשם היתה מידתית בהתחשב בנסיבות, ולא נטען בשום שלב כי כתוצאה מכך נגרמה לנאשם חבלה כלשהי כלשון סעיף 75 לחוק המעצרים. עוד יצוין בהקשר זה, כי מרגע העיכו, לרבות איזוקו של הנאשם, חלפו דקות בודדות (כ-3.5 דקות) עד להגעת השוטרים אשר לחזקתם הועבר הנאשם בו במקום.

בהקשר זה יפים לענייננו דבריה המלומדים של רינת קיטאי סנג'רו בספרה "**המעצר: שלילת החירות בטרם הכרעת הדין**" (2011), פרק 12, עמ' 347, 348-350 :

" **סמכותו של המעכב להשתמש בכוח לביצוע העיכו מוגבלת : אם החשוד מסרב להיעתר להוראת עיכו שניתנה כדין, מבצע העיכו רשאי להשתמש בכוח סביר, ובלבד שלא יהיה בו כדי לגרום לחשוד חבלה... נראה כי יש לפרש את דרישת החבלה המתייחסת לגרימת חבלה בפועל ולא כמתייחסת לאפשרות לגרימת חבלה שכזו, שכן הפרשנות האחרונה תביא לריקונה של סמכות העיכו על ידי אדם פרטי מתוכן, ככל שסמכות זו כרוכה במגע פיזי עם המעוכב**".

22. בהתייחס לטענה של הגנה מן הצדק, העיד הסייר כי אפליקציית ווייז בשפה הערבית הגבירה את חשדו

כי מדובר ברכב גנוב, אולם זאת רק לאחר שראה את החלון האחורי שבור. הסייר אף הבהיר בחקירתו הנגדית בעמ' 27 שורות 9-10: "ת: גם אם אני אראה בן אדם חרדי, עם פאות שיש חלון אחורי שבור ברכב אני ישירות אתקשר למשטרה ואפעל כמו שפעלתי".

23. בנוסף לאמור, שיקולי המדיניות הינם שהציבור יהיה מגויס למאבק בעבריינות ועידודו להפגין אכפתיות כלפי הזולת באופן המגביר את תחושת הביטחון, וכל זאת מבלי להביא לשימוש לרעה בסמכות העיכוב, מטעמים פסולים, או אף בשל חוסר ידע והכשרה מתאימים. במקרה שבנדון, מעכבי הנאשם, הן הסייר והן המתנדב, הינם בעלי סמכות כ"אדם פרטי", אולם התנהלותם וזיהוי דבר העבירה, בפרט על ידי הסייר, נבעה מהידע שרכשו במסגרת תפקידם, ומניסיונם המקצועי.

הסייר במקרה זה דאג להזעיק את המשטרה עוד בטרם החל בעיכוב הנאשם, ומרגע שהבחין במתנדב שהיה לבוש במידי שוטר חבר אליו, ובכך פעל באופן העולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי למיגור הפשיעה.

לעניות דעתי, הסייר פעל כמצופה ממנו הן לנוכח תפקידו וניסיונו המקצועי והן לנוכח הסיטואציה שבה עוכב הנאשם: שעת לילה מאוחרת, בנסיעה על כביש מהיר, כשידוע מן העובדות כי היו רכבים נוספים שעמדו בסמיכות בשל פקק שנוצר. בסיטואציה זו מצופה היה כי הסייר בחושו יקלוט כי מדובר ברכב גנוב, ויפעל במהירות, במסגרת סמכותו יכולתו והכלים העומדים לרשותו לקטיעת העבירה, על מנת שהרכב יושב לבעליו.

לנוכח נסיבות המקרה הספציפי, יקשה עליי לקבל עמדה לפיה היה מצופה מהסייר לעכב את הנאשם באופן אחר, בעוד הנאשם נוהג ברכב גנוב בשעת לילה מאוחרת, על כביש מהיר. כמו כן מקובל עליי שבסיטואציה המתוארת, הוצאתו של הנאשם מן הרכב על ידי הסייר מנעה אסון, וכי בלתי סביר היה לעכב את הנאשם בעודו ברכב, שכן אם היה הנאשם מתחיל בבריחה בנסיעה, הסכנה לשלום הציבור היתה רבה יותר, כך שפעילותו של הסייר מנעה הידרדרות של הסיטואציה.

התנהלות ע.ת/2 - מתנדב המשטרה

24. מן הנסיבות עולה, כי מתקיימים בעניינו של המתנדב תנאי סעיף 75(א)(2) לחוק המעצרים, כאשר הסייר הינו "אדם אחר הקורא לעזרה" ו"מצביע על אדם החשוד שביצע בפניו עבירה" (ניתוח תנאי "ביצע בפניו עבירה" - כמפורט לעיל).

עוד יצוין באשר למתנדב, כי כלל השופטים בהלכת קסאי סברו כי אין הכרח שדרישת ההצבעה תהא פיזית, ויפים לעניינו דבריה של כב' השופטת דפנה ברק ארז בסעיף 25 לפסק דינה:

" בדומה לחברי, אף אני איני סבורה כי יש הכרח שדרישת ה"הצבעה" תמולא באמצעות מחווה פיזית לעבר החשוד. אכן תיתכן "שרשרת הצבעות" שבמסגרתה, למשל, אדם המצביע על חשוד בביצוע עבירה אך אין ביכולתו לעכבו בעצמו, יאמר לחברו לעשות כן, וזה יוכל להיעזר באחר.... הצבעה כזו, "משורשרת" ככל שתהא, צריכה להתייחס לאדם קונקרטי, ולא די בתיאור כללי בלבד של אדם... לא די באסופת האשמות כלליות שאינן קשורות לאדם מסוים".

במקרה שבנדון, לא היה מדובר בחשד עתידי ומעורפל, אלא בחשד עכשווי, בזמן ובמקום, אשר נתמך במעשה מצד הנאשם - הנהיגה ברכב החשוד כגנוב (ראה לעניין סעיף 27 לפסק דינה של כב' השופטת דפנה ברק ארז, בהלכת קסאי)] כמו כן המתנדב הבחין במתרחש, ונחלץ לעזרת הסייר, אשר אמר לו עם השתלטותו על הנאשם, כי מדובר

בגנב רכב. השתלשלות זו לרבות אמירת הסייר למתנדב כי מדובר ב"שבל"ר" - עונה לדרישת ה"הצבעה" שבסעיף 75(א)(2) לחוק המעצרים.

באשר לאי קיום חובת הזהדות - דעת הרוב **בהלכת קסאי** קבעה, כי אין מדובר בחובה סטטוטורית מכוח סעיף 72 ו-24 לחוק המעצרים אלא בחובת הגינות כללית. על כן, מכל מקום אי קיום חובת הזהדות אינה יורדת לשורש סמכות העיכוב (ראה מסעיף 23 לפסק דינה של כב' השופטת דפנה ברק ארז עמה הסכים כב' השופט פוגלמן בפסק דינו).

25. **באשר לאיזוק הנאשם תוך כדי העיכוב** - הסייר העיד בחקירתו הנגדית באשר למעורבותו של המתנדב באיזוק (עמ' 28 שורות 21-25) : " ... ומה שראיתי באותו רגע, ראיתי באותו רגע ראיתי שוטר במדים זה לא משנה אם הוא מתנדב, באותו הרגע זה שוטר במדים. אני קיבלתי סיוע משוטר במשטרת ישראל גם אם הוא מתנדב באותו רגע סמכותו כשל שוטר. הוא הביא לי את האזיקים בוצעה אזיקה בנוכחותו, לא לבד". יצוין כי הסייר ידע באותה נקודת זמן כי הוזמנה משטרה למקום, לאחר בקשתו לצמצם כוחות לכיוון האירוע, הוא המתין לבואו של שוטר על מנת להעביר לידי את הנאשם, ועל כן מרגע שהבחין במתנדב במדי שוטר חבר אליו והסתייע בו.

המתנדב תיאר את התנהלות הסייר מול הנאשם מנקודת מבטו. לדבריו הוא ראה את הסייר תופס את הנאשם ומנסה להשכיב אותו על הרצפה. באשר לעניין איזוקו של הנאשם העיד המתנדב כי השתמשו באזיקי לאיזוק הנאשם, אולם האיזוק נעשה במשותף. לדבריו (עמ' 33 שורות 29-32 עד עמ' 34 שורות 1-4) : " .. הסייר אמר שאתה הבאת את האזיקים שהיו לך והוא זה שאזק.... ת:זה כאילו שנינו. ..ש. הוא שם את האזיקים ואתה עומד מעליו ...? ת. אנחנו, תפסתי יד אחת. הוא תפס יד שניה והוא לקח את האזיקים, הוצאתי לו אותם, והייתי כדי שלא יהיה מצב של בריחה של יקום ..".

משנשאל המתנדב מדוע השתמש באזיקי וסייע באיזוק הנאשם, השיב המתנדב כי סייר פוינטר רצה לאזוק את הנאשם כי הוא ניסה להתנגד. עוד ציין המתנדב כי האיזוק גם נועד למנוע את העבירה, קרי למנוע את הימלטותו של הנאשם יחד עם הרכב הגנוב, וכדבריו בעמ' 30 שורות 20-23: " ש... למה השתמשת באזיקים בעצם? ת. כי כנראה הבחור רצה, הוא רצה, הוא ניסה ככה להתנגד, והוא רצה אולי להמשיך והיינו צריכים לשים אותו בצד במקום בטוח למה זה כביש מהיר. אז לעצור ולמנוע את העבירה".

26. בנוסף ובמצטבר לאמור לעיל, העיכוב ע"י הסייר ולאחר מכן סיוע המתנדב עומד גם במבחן הזמנים הקבוע בסעיף 75(ב) לחוק המעצרים. עפ"י דו"ח הפעולה (נספח א' לתיק המוצגים של התביעה), הדיווח התקבל ב-2:18:08 ולמקום הגיעו השוטרים XXX ו-XXX ב-2:21:48, קרי כל פעילות הסייר והמתנדב גם יחד לא ארכה מעבר לכ-3.5 דקות בודדות, כך שאף אם יאמר כי דבקה בעיכובו של הנאשם לרבות איזוקו אי חוקיות - מדובר בפגיעה שאיננה בלתי מידתית, והיא ברף הנמוך. הנאשם נמסר לידי המשטרה " ללא דיחוי", כלשון סעיף 75(ב) לחוק המעצרים.

מעצרו של הנאשם - אי הקראת זכויותיו בערבית

27. באשר לחוקיות מעצרו של הנאשם, שזכויותיו הוקראו לו על ידי שוטר שהגיע למקום בשפה העברית, מבלי שתורגמו לו לערבית, הנני מקבל את עמדת ב"כ המאשימה לפיה ניתן היה להתרשם בנקודת הזמן בה נעצר,

כי הנאשם מבין עברית במידה מסוימת וכי מכל מקום זכויותיו לא נפגעו, הן מכיוון שלא מסר גרסה בזירה שבה עוכב ונעצר, והן מכיוון שחקירתו במשטרה, אשר בוצעה תוך מספר שעות ממועד מעצרו, נעשה בליווי מתורגמן ולאחר שהתייעץ עם עו"ד. הוגש בהסכמה דוח הפעולה של השוטר XXX מן האירוע וכן תיעוד ממצלמות גופו, מהן עולה כי המתנדב הבהיר לשוטר כי לא ביצע מעצר ולא הודיע לנאשם על מעצרו, ולפיכך השוטר הוא זה שהודיע לנאשם על מעצרו והקריא לו את הזכויות שלו. כמו כן מן מהסרטון עולה שהנאשם הבין במידה מסוימת עברית, שכן הוא ביקש לא לכבול אותו חזק. כמו כן כאשר השוטר הקריא לו את הזכויות הוא אומר לו 'לאט לאט'. בנוסף, במצלמות הקסדה של סייר פוינטר ניתן לראות שהנאשם ענה לסייר 'בסדר בסדר' בעברית כשהוא אומר לו לעצור.

דוקטרינת הפסלות הפסיקתית

28. דוקטרינת הפסלות הפסיקתית קובעת, כי לבית המשפט נתון שיקול דעת המאפשר לו לפסול קבילות של ראיה, אם הראיה הושגה שלא כדין, וקבלתה פוגעת באופן מהותי בזכות הנאשם להליך פלילי הוגן. דוקטרינה זו גובשה בע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי**, פ"ד סא(1) 461 (להלן: "**הלכת יששכרוב**"), וקיימים שני תנאים לתחולתה:

התנאי הראשון - הראיה הושגה שלא כדין על ידי רשויות אכיפת החוק, וקיימת זיקה בין הפעלת האמצעי הפסול לבין השגת הראיה.

התנאי השני - קבלת הראיה תפגע מהותית בזכות הנאשם להליך הוגן, שלא על פי תנאי "פסקת ההגבלה" החוקתית. במסגרת תנאי זה, בית המשפט ישקול, בין היתר, את אופי וחומרת אי החוקיות שהיתה כרוכה בהשגת הראיה; את מידת ההשפעה שהיתה לאמצעי הפסול על אמינות הראיה, את מהות העבירה ואת הנזק והתועלת החברתיים הכרוכים בפסילת הראיה.

הנה כי כן דוקטרינת הפסלות הפסיקתית הינה יחסית ותלויה איזונים שיבוצעו על ידי ביהמ"ש, בהתאם לשיקול דעתו ועל פי נסיבות המקרה שהובא בפניו.

עוד נקבע **בהלכת יששכרוב**, שהנחת המוצא בשאלת קבילותן של ראיות היא זו הנוגת עימנו מאז ומתמיד, ולפיה ראיה שהיא רלוונטית - קבילה במשפט. עם זאת, בהתאם לדוקטרינה האמורה לבית-המשפט שיקול-דעת לפסילת קבילותה של ראיה בפלילים, אם נוכח לדעת כי הראיה הושגה שלא כדין וקבלתה במשפט תיצור פגיעה מהותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן שלא בהתאם לגדרה של פסקת ההגבלה. מדובר בנוסחת איזון עקרונית השואפת להשגת פשרה ראויה בין מכלול הזכויות והאינטרסים הרלוונטיים לשאלת קבילותן של ראיות שהושגו שלא כדין, ובהם: חשיפת האמת העובדתית, הלחימה בעבריינות וכן ההגנה על שלום הציבור ועל זכויות נפגעי העבירה מחד גיסא; אל מול ההגנה על זכויות הנאשם ועל הגינות ההליך הפלילי וטוהרו מאידך גיסא. נוסחת האיזון האמורה תיושם על-פי שיקול-דעתו של בית-המשפט בהתחשב בנסיבותיו של כל מקרה לגופו ובהתאם לאמות-המידה הנוגעות לאופיה ולחומרתה של אי החוקיות שהיתה כרוכה בהשגת הראיה; למידת ההשפעה של אמצעי החקירה הפסול על הראיה שהושגה; וכן לשאלת הנזק מול התועלת החברתיים הכרוכים בפסילתה (**הלכת יששכרוב**, פסקה 76).

בע"פ 28090-02-15 **מדינת ישראל נ' אדרי** (פורסם בנבו, 15.5.16), סעיפים 26-27 לפסק הדין פירט ביהמ"ש את סוגי השיקולים אותם על ביהמ"ש לאזן במסגרת דוקטרינת הפסלות הפסיקתית:

"... בבואו לערוך את האיזון הראוי, על בית המשפט לשקול שיקולים רלוונטיים הנובעים משלוש קבוצות שיקולים עיקריות: קבוצת השיקולים הראשונה עניינה בחומריות ואופייה של אי החוקיות שהייתה כרוכה בהשגת הראיה; קבוצת השיקולים השנייה עוסקת במידת ההשפעה של אמצעי החקירה הפסול על הראיה שהושגה, ובכלל זה נבחנת השאלה האם יש באי החוקיות שנפלה בהשגת הראיה כדי להשפיע על מהימנותה ועל ערכה הראייתי העצמאי של הראיה. בהקשר זה נקבע ככלל כי ככל שעסקינן בראיות חפציות, שהן בעלות קיום עצמאי ונפרד מאי החוקיות שהייתה כרוכה בהשגתן, לא יהיה באי החוקיות האמורה כדי לפגוע באמינותן; קבוצת השיקולים השלישית בוחנת את ההשפעה שתהיה לפסילת הראיה על מלאכת עשיית הצדק במובן הרחב והיא בוחנת, בין היתר, את המחיר החברתי הכרוך בפסילת הראיה אל מול התועלת החברתית העשויה לצמוח ממנה".

במקרה שבנדון, גם אם יאמר שנעשה שימוש בכוח שלא לצורך כנגד הנאשם, וגם אם דבקה אי חוקיות בפעילות העיכוב של הנאשם ע"י הסייר והמתנדב, הרי שאין מחלוקת באשר למיוחס לנאשם בכתב האישום. אין חולק שהנאשם נכנס לישראל שלא כחוק, אין מחלוקת באשר לתפיסתו נוהג ברכב הגנוב, ללא רישיון וללא ביטוח, תוך כדי סיכון המשתמשים בדרך.

באיזון האינטרסים במקרה שבנדון, יקשה עליי לומר כי המחיר החברתי הכרוך בפסילת הראיה נמוך מן התועלת החברתית שתצמח מכך. בענייננו קיים אינטרס ציבורי משמעותי לשמירה על שלומו של הציבור ועל רכושו למול תופעה הולכת ומתרחבת של גניבת מכוניות ונהיגה ללא רישיון וביטוח ע"י קטינים. אנו עדים, חדשות לבקרים, לכתבי אישום רבים המונחים על שולחנו של בית משפט זה -דומים עד זהים בנסיבותיהם לכתב האישום שבפניי, המייחסים לקטינים, בפרט קטינים תושבי האזור, בין בעצמם, בין ביחד עם אחרים, לעיתים ב"הנחיית" בגירים, עבירות של גניבת רכב, חבלה במזיד ברכב לצורך הגניבה, ונהיגה ברכב ללא ביטוח וללא רישיון, וכל זאת תוך כדי כניסה לישראל שלא כדין. עסקינן בתופעה רחבת היקף ומתפקידו של ביהמ"ש לסייע במיגור תופעה זו.

כמו כן בעבירה של גניבת רכב הערך החברתי המרכזי הנפגע הוא ערך הקניין, שהרי הוצאת הרכב מידי בעליו פוגעת בו פגיעה אישית וכלכלית ואף מערערת את תחושת הביטחון שלו (ראו- ע"פ 11194/05 אבו סבית נ' מדינת ישראל) פורסם בנבו, 15.5.06), פסקה ג').

אשר על כן, לגישה, גם אם יאמר כי דבקה אי חוקיות בעיכוב הנאשם- עוצמת אי החוקיות אינה קשה, והטעמים לפסילת הראיות אינם גוברים על הטעמים לקבלתם. מעבר לכך, הוכח כמפורט לעיל, שפעילות הסייר והמתנדב גם יחד לא ארכה מעבר לכ-3.5 דקות בודדות עד להגעת המשטרה, כך שאף אם יאמר כי דבקה בעיכובו של הנאשם לרבות איזוקו אי חוקיות - מדובר בפגיעה שאיננה בלתי מידתית, והיא ברף הנמוך. לפיכך, באיזון שעלי לערוך בין אי החוקיות הנטענת לבין העובדה שמדובר בעבירות חמורות, המסכנות חיי אדם ורכוש, והאינטרס הציבורי המובהק במיגור התופעה כפי שפירטתי לעיל - הנני קובע כי אין לפסול את הראיות.

יפים לענייני דבריו של כב' השופט אילה אורן בת"פ 1417-05-20 מדינת ישראל נ' פרטוש ודעתי כדעתה:

"**חרף חשיבות ההקפדה על זכויות נאשמים בכל שלביו של ההליך הפלילי - אין משמעות הדבר כי פגם בחוקיות ופגיעה קלה כחמורה בזכויות נאשמים וחשודים תביא לפסילת ראיות. לא לכך כיוון בית המשפט העליון, בדוקטרינת הפסילה הפסיקתית, ואם נעשה אחרת עלולים אני " לשפוך את התינוק עם המים**

."

עוד יאמר- המקרה שבפני אינו דומה למקרה שהונח בפני ביהמ"ש העליון **בהלכת קסאי**. באותו מקרה הפגיעה בנאשם עקב העיכוב היתה חמורה ביותר, מה גם שנפסק כי הנאשם עוכב שלא כדין וללא כל חשד קונקרטי, ללא כל פעולה המעידה על ביצוע עבירה, ועל בסיס מידע סותר ולא ברור. לא כך המקרה שבפני.

29. לפי דוקטרינת ההגנה מן הצדק, אשר החלה כדוקטרינה פסיקתית, ועוגנה בהמשך בחקיקה, רשאי נאשם לטעון כי הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית. בבחינת טענות להגנה מן הצדק, על בית המשפט לאזן בין השיקולים השונים באמצעות מבחן תלת שלבי: בשלב הראשון, בוחן בית המשפט את הפגמים שנפלו בהליך ואת עוצמתם; בשלב השני, נבחנת השאלה אם בקיום ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה בתחושת הצדק וההגינות; ובשלב השלישי, יעניק בית המשפט את הסעד ההולם המאזן כראוי בין השיקולים, האינטרסים והערכים העומדים ביסוד ההליך הפלילי, ובין הפגמים שנפלו בהליך (ראה 4444/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10.10.18); ע"פ 2868/13 **חייבטוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 2.8.18); ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ'**, פ"ד נט (6) 776, 806 (2005)).

לאור המפורט לעיל, משנקבע כי עיכוב הנאשם ע"י הסייר בסיוע מתנדב המשטרה בוצע כדין, וכי גם אם יאמר שדבקה אי חוקיות מסוימת לרבות באיזוקו של הנאשם, אזי **מדובר בפגיעה שאיננה בלתי מידתית, והיא ברף הנמוך**, ולנוכח האינטרס הציבורי במיגור הפשיעה בתחום גניבות הרכב ובשמירה על שלומו וקניינו של הציבור, יש לקבוע כי אין בניהול ההליך שבנדון משום פגיעה בתחושת הצדק וההגינות.

30. מעבר לכל האמור לעיל - קיימות ראיות רבות בתיק שבפני שהינן ראיות חיצוניות ואובייקטיביות, הקושרות הנאשם לעבירות המיוחסות לו בכתב האישום, **ואלה ראיות שלא נאספו או נתפסו על ידי המעכבים** קרי אינן נובעות מן העיכוב גופו.

אין חולק על כך, שהנאשם נתפס כשהוא נוהג בתוך רכב גנוב. אין חולק, והוצגו ראיות לכך, שהנאשם נהג ברכב ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. כמו כן אין חולק, כי העבירה בוצעה בישראל בעוד שלנאשם לא היה באותו מועד אישור כניסה לישראל. לכך יש להוסיף ראיות נוספות שנאספו על ידי היחידה החוקרת, והוגשו בהסכמה : הודעת בעל הרכב הגנוב- המתלונן, תיעוד מצלמות עין הנץ, איכון מכשיר הטלפון הנייד של הנאשם, הקושר אותו בזמן ובמקום לזירת האירוע, בסמוך לרחוב ממנו נגנב הרכב . ב"כ הנאשם לא העלתה טענות נוספות לגבי הראיות באשר לגניבת הרכב.

31. בנוסף לאמור יודגש, כי הנאשם בחר שלא להעיד, והימנעות הנאשם מלהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות כלשון סעיף 162(א) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982. הוראת חוק זו מעניקה משקל ראייתי מוגדר לשתיקת הנאשם במשפטו, כאשר הרציונל הטמון ביסוד המשקל הראייתי הניתן לשתיקתו של הנאשם במשפט מעוגן בהנחה כי אדם חף מפשע לא יימנע, דרך כלל, מהצגת גרסתו החפה. שתיקת הנאשם עשויה ללמד גם על חששו של הנאשם כי הגנתו עלולה להתמוטט אם תעמוד למבחן החקירה הנגדית.

לשתיקת הנאשם במשפט ניתן משקל ראייתי כחיזוק למשקל ראיות התביעה. שתיקת הנאשם עשויה להצטרף לראיות

אחרות, המצביעות על התקיימות עובדה השנויה במחלוקת, על מנת להגיע לרמת ההוכחה הנדרשת. כמו כן, כאשר עולה מראיות התביעה מסקנה מפלילה לכאורה, אזי הימנעות הנאשם מלהעיד במשפטו ולעמוד למבחן החקירה הנגדית מותירה את מסקנת ההפללה ללא משקל שכנגד, ועשויה להוביל להרשעתו.

(ראו: ע"פ 2132/04 סלים קייס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.5.07), פסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה).

32. לאי העדתו של הנאשם מתווספת העובדה שגרסתו היחידה של הנאשם אשר הונחה בפני ביהמ"ש הינה הגרסה שמסר במשטרה בשני מועדים שונים, במסגרתה קשר הנאשם את עצמו לחלק מן העבירות המיוחסות לו בכתב האישום - שהייה בישראל שלא כדין, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח. הנאשם טען מחד כי לא ידע שמדובר ברכב גנוב, וכי הרכב הובא אליו כאשר הוא מונע, ואדם אחר ביקש שינהג ברכב תמורת תשלום. עוד טען הנאשם כי לא ידע שלהיכנס לישראל ללא אישור מהווה עבירה על החוק. מאידך הנאשם טען שהבחין שברכב לא היו מפתחות, כי החלון האחורי שבור וטען כי נדרש על ידי אחר ללבוש כפפות בעת הנהיגה ברכב. לכך מתווספת העובדה שהנאשם הודה כי נכנס לישראל לאחר ששילם סכום כסף, הודה שהובטח לו סכום כסף עבור נהיגתו ברכב המאזדה וכי אחר הביא אותו אל הרכב וכל זאת בהיחבא ובשעת לילה מאוחרת. כלל הנסיבות המתוארות אינן עולות בקנה אחד עם גרסת הנאשם לפיה לא ידע שהוא נוהג ברכב גנוב, והינו חלק ממימוש תכנית עבריינית.

אשר על כן באשר לעבירת גניבת הרכב התרשמתי, כי גרסתו של הנאשם, אשר נמסרה בחקירותיו, הינה בלתי הגיונית, רווית תמיהות ואינה מהימנה בעליל.

33. הנה כי כן, בבחינת המארג הראייתי, משהנאשם בחר שלא להעיד במשפט, ומשגרסתו במשטרה נמצאה בלתי הגיונית ובלתי מהימנה - די בראיות הקיימות על מנת לקבוע כי הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

סוף דבר

לאור האמור לעיל ועל פי סעיף 21 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971 הנני קובע כי הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה והודעה היום י"ג אייר תשפ"ג, 04/05/2023 במעמד הנוכחים.